

Public Health
Agency of Canada

Agence de la santé
publique du Canada

Angayukaat Maligutikhait ANIAKTAILIGIYIT KAPITIGUTAIT

A Parent's Guide to Immunization - Inuinnaqtun Version
Guide des parents sur la vaccination - Version Inuinnaqtun
Inuinnaqtuurhimaania (Nunavut)

Canada

“Kangikhipkaitjutikanut munarinirmullu aanniarutinit Kanatamiutanik thapkuunuuna hivuliqtiunirmut, paanariiknirmut, nutaamik ikayuutikhamik havaktauyakhanullu inungnut aanniartailinirmut.”

— Aaniaqtuliqinikkut Timiqutigiyait Kanatami

Angayuqqaat Maliktakhaat Kapurhiqniqmut
tautuinnarialik Qaritauyakkut uumani:
www.publichealth.gc.ca/immunization

Una taigualiurhimayuq taiguangninnarialik allatqiinguyunik piliurhimayunik apiriguvit.

Piumaguvit allanik taiguagakhaqnik, hivayarlugu:
1 800 0-Canada (1-800-622-6232)
TTY: 1-800-926-9105

© Her Majesty the Queen in Right of Canada, 2010

Cat.: HP40-38/2009Inq-PDF
ISBN: 978-0-662-03410-0

Angayukaat Maligutikhait

ANIAKTAILIGIYIT
KAPITIGUTAIT

1

Aniaktailigiyit Kapitigutait – Aniaktailigiyit munagiyaangani nutait aniaktailigiyiit

Nutakatit piyukhat nakuutiaktumik aniaktailigiyiit ovalo ilauyut munagitjutikhait 13nik aniaktailigiyit kapitigutait aniagutainik. Ikeyulaaktatit nutakatit hivuliungitumik kihimi tamaat nutakatit kapitikatagunik.

Aniaktailigiyit kapitigutait inuupkaihimayut amigaitunik inuuhaaktunik ovalo nutakanik aalanit nutkaktigutainik kinguani 50ni ukiuni.

Naamaktut, ayonaitut – ovalo havainaktut!

ANIAKTAILIGIYIT KAPITIGUTAIT? KAPITIGUTAIT? ANIAGUTIT? KAPITJUTAIT?

Amigaitut ukautait kihimi aatjikutainik ukautiliit.

Tuhakpagunakhiyutit Inuit ukaktainik mikhaanut “Kapigutait” nutakanut, “Aniaktailigiyit Kapitigutait” ovaluniit “Aniagutit.”

Hapkoa ukautait tamamik ukautikaktut aatjikutainik.

Pingitkalualutit kanuk ukautait atukpaktut, ikpinaktut ilaa nutakatit munagiyauyukhat.

Kanuk Aniaktailigiyit Kapitigutait ikayulaaktut Nutakatka?

Nutakatit aniaktailigiyiit ilaayut ukpatainik munagiyaangani aniagutainik. Nutaanguyut ilangit havainaktut munagiyaangani aniagutait.

Ubluk tamaat, nutakatit aktukpaktut amigaitunik aniagutilaagutainik: iklumini, nutagakavimi ovalo niuvikvimi. Ovaluniit kuniktaugaagamik angayuminit ovaluniit nayaminik pikaktut aniagutilaagutainik. Kihimi, amigaitut hapkoa aniagutigilaaktait munagilaaktait nutakatit aniaktailigiyiinik ovalo aniagutigilaitut. Ilaani, nutakatit pilaaktut aniagutilaagutainik aniaktailaaktunik.

Angililigalualutik nutakatit ayoikhailutik nigiyaangani inminik, aniaktailigiyiit ayoikhaiyukhat kanuk ilitagilaaktut ovalo nutkaktinahualugit aniagutigilaaktainik. Ovalo aatjikutaatut nutakatit nigipkaktivaktatit, aniaktailigiyiit atugutait ikayuktukhat nutkaktinahualugit akhut aniagutikhainik.

Talvani pipkaktakhait aniaktailigiyit kapitigutainik piyukhauyutit.

Nutakatit aniaktailigiyit kapitigaaganik, ikayukpaktatit hakugiktumik aniaktailigiyiinik ovalo munagitjutikhainik nutkaktilaaktut aniaktailigiyiit-nutkaktivaktut aniaktailaagutait ovalo aniagiyaangani.

NALUNGITPIIT?

Ukautaa “Aniaktailigiyit Kapitigutait” pihimayut ukautaanit “aniaktailigiyit” – ukakhimayut munagitjutikhait aniagutit.

2

Munagilugit nutakatit 13nit akhut anialaagutainit

Aniaktailigiyinik kapitigaaganik nutakatit, munagiyatit 13nit anialaagutainit nutkaktilaaktut. Hapkoa anialaagutait akhut niakpialilaaktait ilangit nutakatit tukuvaktut.

Tamamiviyat amigailaaktut kilamik Inunut, kalagaagamik. Tunigunik nutakatit aniaktailigiyit kapitigutikhainik kilamik munagilaaktait aniagiyaagani.

Hunat anialaagutainik kapitigumik nutkaktilaaktut?

Nutakatit kapitigaagamik nutkaktilaaktut 13nik anialaagutainik-nutkaktilaaktut aniagutait. Amigaitut hapkoa aniagutit tamaliktut Kanatami ilaa, aniaktailigiyit kapitikataligamik – ovalo hamna nakuuyuk.

1. **Diphtheria** pipkailaaktut akhut anikhaagutainik ayokhagutait nutakatit. Diphtheria aniaktilaaktait nutakatit umatainik ovalo ihumatjutainik atugutait ovalo nuutililugit.
2. **Tetanus** anialaagutit amigaitut Inuit ihumalikpaktut tutigaagamik halumaitunik kikianik. Tetanus nalvaalaaktut halumaituni, anani ovalo Inunit. Tetanus iluanungaagamik nutakanut angmakhimayut kiligutainik, pipkailaaktut nukiinik nutkaktilutik, anikhaalilutik ovalo tukulaalutik.
3. **Pertussis (Kalaktigutit)** nuutilaaktut akhut kalagutainik (kalakpiagutit), anikhaalilutik ovalo migianginalilutik. Nutkahalaitut ubluinik ovaluniit tatkikhiutinik ovalo ilaani tukupkailaaktut. Ikipinakpiaktut nutakatit ukiukagaagata siksiniik tatkikhiutinik ataani.
4. **Polio** aniaktiikpaktait nutakatit kitkanik tulimaanut ovalo kagitainut ovalo nuutilililaaktait nukiit ovaluniit tukupkalaaktait.
5. **Haemophilus influenzae type b (Hib)** aniaktilaaktut tulumaanut. Pipkailaaktut kalakpiatitilugit, puvitililugit igiat, tuhaktitililutik ovalo tukulaalutik.
6. **Measles** pipkailaaktut kukukpiatigutainik, akhut unatalutik, kingait kuvinalilutik ovalo imainalilutik iingit pilaaktut atauhimit malgunut ubluinik. Measles pipkailaaktut kalakpiatitilugit, anikhaalilutik, tuhaktitililutik, kagitainik ihuinaaktitilutik ovalo tukulaalutik.

- 7. Mumps** pipkailaaktut unatalutik, niakungaktititilugit ovalo puvitiklugit, ulugialiliklutik kinait ovalo nukuhiit. Nutakatit tuhaktitailaaktait ovalo tulumaanik anialilaatilugit. Nutaanguyut aniagutait, mumps ikpinaktut hivunikhainik nutagalilailutik.
- 8. Rubella (German measles)** pipkailaaktut unatalutik ovalo ukpatainik aniagutainik, pivaktut ilaani ubluinik. Ikpinaapiaktut inuuhimaitunik nutakanik hingaihimayunut. Hingaihimayut aknait munagihimaitkumik rubella aniagutainik aktugumik hingaihimaitlugit, nutagakhait tamalaaktut. Aktugumik rubella, nutagait inuulaaktut tuhalaitumik, takulaitumik ovaluniit umatait ovaluniit kagitait ihuinaahimalutik. Hingaitinatit, apigilutik taaktinik kapitilaagiagani rubelaamit.
- 9. Varicella (Chickenpox)** pipkailaaktut unatalutik ovalo kumiinalaatunik ukpatainik nani amiit angmaktilaaktut. Ilangit nutakat, chickenpox pipkailaaktut amiit angmaktitilutik akhut (nigiyutut aniagutainik), angmaktitilutik amiinik, kalakpiatitilugit, kagitainik ihuinaalutik ovaluniit tukutilugit.
- 10. Hepatitis B** ikpinaktilaaktut puvainik ovalo ilaani pipkalaaktut puvait aniagutikhainik ovaluniit aalanik akhut puvainik ayokhalaalutik nutakatit.
- 11. Pneumococcal disease** pipkailaaktut kalakpialaagutainik tulimaat aniakpialaagutait ilangit tulimaanik aniagutikhanik, hiutiit ovalo auktit aniaktitilugit. Nutakatit hiutainik ovalo kagitainik aniaktitilutik.
- 12. Meningococcal disease** pipkailaaktut tulimanik aniagutainik – aniagutainik nutakatit tulimaanut ovalo kagitainut – ovaluniit auktit aniaktitilugit. Nutakatit tukulaaktut tulimaanit aniagutainit.

13. Influenza (The flu) aatjikutauyut anikhaagutainik aniagutainik pilikpaktut nutakatit kingainik ovalo igiaganik. Influenza aniakpialaaktut – ilaa nutaat nutakat ovalo nutagait. Nutakatit influenza aniagutikakat, ayokhalaaktut anikhaagutikhainik ovaluniit kalakpiatititilugit.

Inuit aniakataguikata hapkonanik aniagutainik, hunmat nutakatka aniaktailigiyit kapitiyukhauyut?

50nik ukiuni, amigaitut nutakat akhut anialikhimayut akhut – ovalo amigaitut tukuhimayut. Ublumi, nakuuhiyugut. Ilaa amigaitut nutakat aniaktailigiyit kapitikataligamik, amigaitut hapkoa aniagutit tamaliktut – kihimi tamamik tamakhimaitut.

Nutakat nutkagumik aniaktailigiyit kapitigutainik, hapkoa anialaagutait takufaalaaktut. Hamna pikatainaktut aalanik nunani. Kapitigaaganik nutakatit, ikayulaaktutit nutkaktitilugit anilaagutainik – tamaat.

NALUNGITPIIT?

kapitigunik nutakatit, tamaat munagilaaktut mikhaanut anialaagutait nutkaktitilugit kapitigumik.

3

Kapitigutait aniktailigiyut

Kapitigutait aniktailigiyut, akhut ikayulaaktait nutakatit aniaktailigiyit – Tamaat inuuhianut.

Hunauyut kapitigutait?

Kapitigutait aniagutiuyut kapitjutainik nutakatit aniaktailigiyit kapitigaagamik. Tukutivaktut ovaluniit hakuiktiklugit anialaagutit ikayuklugit nutakatit aniaktailigiyit atugutainik ilihaktiklugit kanuk munagilaaktut inminik. Kapitigutait munagivaktut nutakatit anialailutik aniakpiagutinit.

Kanuk havagutait munagilaaktut nutakaptnik?

Tukupkaivaktut ovaluniit hakugiilugit anialaagutait kapitigutait nutakani aniaktailigiyit hanavlutik malgunik ikpinaktunik atugutikhainik nutkatiyaangani aniagutikhainik hivunikhainut: nutaat anialaatutit taivaktut aniaktailigiyit ovalo atulaaktut aniaktailigiyit kapitigutait tamaktitilalugit anialaagutainik.

Tamamik atulaaktut ikayulaaktut nutakatit ukpatait ilitagivkalugit anialaagutainik ovalo nutkaktiklugit aniaktailigiyit kapitigutainik aniagutait aktuktigaagamik.

Amigaitut nutakat tamaat munagiyauyut aniaktailigiyiinit. Ilaa anialilaitiklugit. Ilangit nutakat ilaani munagiyaulikpaktut aniaktailigiyiinit. Hamna ukaktut mikiyumik anialilaaktut aktugumik anialaagutainut, kihimi angivalaangitumik aniagutainik.

Kanuk nalungilaaktunga kapitigutait aniaktaililaaktut?

Aniaktailigiyit kapitigutait kungiaktaunginaktut ovalo ihivgiuktaukatakhutik tamaat nunakyuami ovalo Kanatami angiktautinagit atugutikhait. Kanatami amigaivyaktut atugutikhait kungiagiagani tuhaktakhainik aalanik ikpinalaagutainik kapititaagumik.

Akhut anifaagutait kapitigutainit pikatangitut ovalo tuhaktivaktut kilamik Inuit Aniaktailigiyit Havakviinit Kanatami, ayokhagutait munagiyaaangani kilamik. Iniktigutait ublumi kapitigutait nakuutiaktut ovalo aniaktailigiyut. Kapitigutait aniaktailigiyut 13nit aniagutainit.

Aniaktailigiyit kapitigutait nutakamnik aniaktilaaktut?

lik. Aniaktailigiyit kapitigutait pipkaivaktut nutakanik anialaagutainik atugutait hakutikhitilugit, ilihakhugit ukpatait ilitagilutik ovalo nutkaktinahualutik anialaagutainik. Nutakatit inminik aniaktailigiyiit atugutait ayokhangitnut nutkaktinahualutik ovalo munagilugit hakugiigutait ovaluniit tukuhimayut anialaagutainik kapitigutainik. Ikiliniaktut unakutait ovalo hiniktilugit ilaani ovaluniit ningaumatilugit. Hapkoa kanugitjutait pitjutait pilikpaktut malgunik ublunik kapitigaagamik.

Ilangit Inuit ihumaalulikpaktut kapitigutait aalanik aniaktilaaktut, ilangit kagitainik kayumiiktihilutik, inuugaagutigilaaktut aniagutit. Aniaktailigiyit ihivgiuktit ovalo kabluniit kauyimayatukangit nunakyuami ihivgiukhimayut tuhagutikhainik katitigutainik amigaituni ukiuni takuyaangani hapkoa katitigutikaktut kitkanit kapitigutainit ovalo kagitainik kayumiiktihilutik. **Ihivgiuktit nalvaakhimaitut katitigutainik kitkanit kapitigutait ovalo kagitainik kayumiiktigitigutainik ovaluniit aalanik anialaagutainik.**

NALUNGITPIIT?

Aniaktailigiyit kapitigutait nakuutiaktut atugutainik ublumi aniagutainit. Kanatami, akhut ikpinagutait pilaaktut ilaani – mikitkiyait atauhimik amigaitpiaktunut kapitigutainik. Pigaagamik, munagiyauvaktut kilamik ovalo nutkaktitilaalutik.

Ayokhalaagutait kapitigutait-nutkagutait anialaagutainik angitkiyauyut pilaagutainik akhut aniafaagutainik aniaktailigiyit kapitigutainit.

4

Nutakatit aniaktailigiyit kapiyauyukhat kilamik

Kilamik nutakatit aniaktailigiyit kapitigaagamik ikpinakpiaktut ilaa, kapitigutait havatialaamata tunigaagamik kilamik. Nutakatit aniaktailigiyit kapiyukhauyut inuulgamiutitlugit, ilaa munagiyaangani anialaagutainik nutkaktigutikhainik inuulgamiutitlugit.

Kakugu nakuuva nutakatka aniaktailigiyit kapititaugumik?

Taaktiit ovaluniit munakhiit tuniniaktaatit aatjikutainik aniaktailigiyit kapitigutikhainik maligutikhainik ukakhimayut nakuutiaktut ukiungit ovalo aniaktailigiyit kapitigutikhainik nutakatit. Aipait nalvaalaaktutit nutakatit aniaktailigiyit kapitigutikhait maligutikhainik takulugit kagitauyakut takulviani hamani: www.publichealth.gc.ca/immunization.

Tamaat munagiyaangani, nutakatit aniaktailigiyit kapiyauyukhat aannilihaaqqat, 1 tatqiqhiunmi, 2 tatqiqhiutini, 4 tatqiqhiutini, 6 tatqiqhiutini, kitkanit 12mit 18mut tatqiqhiutini – ovalo kitkanit hitamanit siksinit ukiumi. Ilangit kapitigutikhait tunivaktut ilihaktunut nutakat kitkanit krat 4mit 8mut. Hamna maligutikhait aalatkiiktut nani inuuyunut nunaini.

Ilangit kapitigutait tuniyauyukhat amigaivvyaktunik nutakanut aniaktailigiyit atugutainut. Ikitunik kapitigutainik, nutakatit kapiyauyukhat angililigumik, anialaigiagani.

Nutagaga mikivalaakaa?

Ik. Hivulimi malguni ukiungini, nutakatit akhut ikpinakpiaktut piyaangani 13nik anialaagutainik nutkaktilaaktut. Hamna ukaktut aniagutikaligumik, ilangit kalainagutainik ovaluniit tulimaaminik anialaagutainik. Aniakpilaaktut – ovaluniit tukulaalutik. Taimaimat, aniaktailigiyit kapitigutait piliktukhat inuuhianit – tuniyaangani munagijutikhainik kilamik pilaakata.

Kafinik kapitilaaktut nutakatka aniktailigiyumik tamamik?

Taaktiit ovaluniit munakhiit ukautiniaktaatit kitut kapitigutikhait nutakatit piyakhait takuyaktuguni, maligiagani kafinik. Ihivgiukhimayut takupkaiyut nutakatit aniaktailigiyit atugutikhait munagilaaktainik amigaitkiyainik kapitigutikhainik aniaktailigiyini ovalo nakuutjutikhainik.

Uvva Qanuq Nutarannuat Aanniarutiqaqnaqtuq

NALUNGITPIIT?

Nutakatit tunikatagaagami aniaktailigiyit kapitigutainik kilamik, aniaktailigiyit atugutait ilihaniaktut kapitigutainit kanuk munagilaaktut ovalo nutkaktiilugit anialaagutait munagiyaangani – tamamik ublumi ovalo hivunikhainut.

Kinguvaguptatauk?

Kapitaungitpata atauhimik ovaluniit amigaituni, nutakatit aniaktailigiyiini, takuyaktuklugit taaktiit ovaluniit munakhitkuni kilamik. Ikayulaaktut kanuk kapitigutikhainik nutakatit pilaakhimayut ovalo kitut piyakhainik.

5

Nutakatit pihimayut munagitjutikhanik

Nutakatit aniaktailigiyit kapitigutainik kilamik atauhiuyuk ikpinaktumik munagitjutinik angayukaanut. Kapitikatagunik nutakatit angililigaagamik, munagiyatit akhut anialaagutikhainik namungauyaangani – ukiukaligumik kulinik, 20nik ukiunik – ovalo inuugagutainik.

Nani nutakatka aniaktailigiyit kapitilaaktatka?

Nutakatit inuugaagata, taaktiit, munakhiit ovaluniit aknat munagiyiit hingaihimayunut ukalaaktut ikpinagutainik nutakatit kapitiyauyukhat, inuuvianit piliklutik.

Takuyaktukatilugit nutakatit nunani aniakvianut, taaktiit, munakhiit ovaluniit aniakvinut ovaluniit aalanik munakhinik kapitiyaktuklugit.

Hivulimi takuyaktuni, tuniyauniaktutit makpigaamik maligutikhanik nutakatit maliktakhainik inuugaagutainik kapitikatagutikhainik. Tamamik takuyaktuguni, nakuuyuk ihumaguvit takuyaktufaagutikhainik aipait aniaktailigiyit kapitigutikhainik.

Akikangituut?

Ihik. Nutakat aniaktailigiyit kapitigutikatagutainik akiitut tamaat Kanatami.

NALUNGITPIIT?

Aniaktailigiyit kapitigutigunik nutakatit, nakuutiaktut ihivgiuktauguvit inminik aniaktailigiyit kapitigutainik ublumi pihimayut.

Tuhagutikhait nutaat kaihimayut Kanatami

Tamamik Kanatami tunivaktut akiitumik aniaktailigiyit kapitigutikhainik. Nutaanguguvit kaihimayut Kanatamut, apigilutit aniakvinut ihivgiuktauyaangani nutakatit aniaktailigiyit kapitigutikhainik pihimayut. Atuklugit inminik titigautainik pihimayatit, taaktiit ovaluniit munakhiit pitkuniaktut kapitigutikhainik nutakatit.

Ikpinaktutlu ihivgiuktauguvit ovalo ihuakhaklugit inminik aniaktailigiyit kapitigutainik.

NALUNGITPIIT?

Autlaagaagavit aalanut nunanut, ilvit ovalo ilakatitit anialilaaktut amigaitunik nutkaktilaaktut aniaktailigiyit kapitigutainik. Ikipinaktut ukakatigilugit taaktiit, munakhiit ovaluniit aniakviit ovaluniit takulugit autlaaktailigiyit aniakviit siksiniq ubluinik autlaatinatit. Ilangit kapitigutikhait pitkulaaktut kanugitkuvit ukiutit, namut autlaaniaktutit ovalo huliniaktutit. Puigungilutit nutkaktilaaktut anialaagutit kapitigaagamik inuugaagunik. Hamna atuniaktutlu ilakatinut ovaluniit ilaukatigiit pulaagaagata aalanit nunamit – kapitigutait ubluminut ihuakhakhimayukhat.

Kanuk naluhuilaaktunga maligutainik?

Inuuhiit nutaamik nutakamik havakpiagutigilaaat.

Hapkoa talimat atulaaktut piyaangani nutakatiit nakuuyumik aniaktailigiyit kapitilaaktut kakugu.

1. Nutakatiit kapitigiaktugaaganik, titigaklugit kakugu kapitifaaniaktut – unghikalualutik tatkikhiutini.
2. Kilamik naluhuiguviit ubluinik nutakatiit kapitifaaniaktut, titigaklugit makpigaanut.
3. Apigilugit taaktiit ovaluniit munakhiit makpigaakhainik kapitigutait ihuagiagani kakugu tamamik kapitigutait kanugitut nutakatiit pihimayainik ublumi.

4. Pihimalugit nutakatiit kapitigutait makpigaat tamaat, ilaa taaktiit ovaluniit munakhiit nalungiyaangani kanugitumik kapitikhimayut.
5. Pihimalugit nutakatiit aniaktailigiyit kapitigutait makpigaat tamaktilaivimi. Atuniaganik atuniaguviit Nutakakakvimi ovaluniit Ilihakvimi, autlaaguviit aalanut nunanut ovaluniit pihimalugit aniakvimungauguviit ayokhaliguviit.

Atuklugit titigagutait makpigaat avataanik maligutikhait naluhuigiaganik nutakatiit aniaktailigiyit kapitigutainik!

Nutakatiit pitkuhimavaat akigaktuiyinit aniaktailigiyit kapitigutainik?

Ilangini nunait Kanatami, nutakatiit pitkuhimayut tamamik aniaktailigiyit kapitigutainik ilihaktinagit. Akigaktuiyit aalangayut aalani pravinsimi ovalo nunakpuni.

Naluhuigumavit aniaktailigiyit kapitigutainik nunani Kanatami, ihivgiuklugit nunani aniakviit, foniklugit ovaluniit kagitauyakut takulugit hanianiitut aniakviit.

Aniaktailigiyit kapitigaaganik nutakatiit, munaginiaktatit anialaagutainik-nutkalaaktut aniagutit. Munagiyakhatitlu aalat Inuit anialaagutainik aatjikutainik hapkoa anialaagutit. Amigaigumik Inuit kapitigaagamik, nutkaktilaaktavut hapkoa akhut anialaagutait.

6

Nutakatit hivuliit aniaktailigiyyit kapitigutait – Kanuginiaka

Kaptigaagat alianaituk. Nutakatit mikiyumik anialiaaktut kihimi kilamik tamaniaktut – kilamik ovalo hinihainalaat!

Hapkoa kanuk ihuinakhilaaktut ilinut ovalo nutakanut:

Takuyaktuktinatit...

Puigungilutit nutakatit aniaktailigiyyit kapitigutait makpigaat pihimalugit aniakviit taaktiinut ovaluniit aniakvimut.

Talvungaguvit, apigiyauniaktutit mikhaanut nutakatit kanugitaakhait aniaktailigiyyit ovalo pikagiagani aalanik anialilaagutainik ovaluniit kanugitaakhait aniaktailigiyyit.

NALUNGITPIIT?

Apiginauniaktutit aniakvimiulutit ovaluniit taaktinit 15nik minutes nutakatit kapitautaakata ihivgiugiagani anialilaagutainik kapitigutainit.

Kanuktauk nutakatka kapititaugumik anialilaaktut?

Nalungitkuvit nutakatit kapitugainik anialilaaktut ukautlugit taaktiit ovaluniit munakhiit kapititautinagit.

Aniagutikaliktunik, mikiyumik anialilaaktut kapitigumik.

Takulaaktut anialaagutait kapitigaagamik ilauyut anikhaagutait ayokhalaaktut, puvitiliktut ovalo uviniit puniaktut ovaluniit haniani ukaunik. Takuguvit hapkoa anialaagutainik ovauniit ihumaaluguvit nutakatit aniaktailigiyyit, ukakatigilugit taaktiit ovaluniit munakhiit kilamik.

Ovalo, taaktiit ovaluniit munakhiit nalungitut huliyaangani ovalo kiulaaktut kilamik munagiyaagani anialaagutainik.

Kanuktauk nutakatka kalaligumik?

Nutakatit aniakata ovaluniit kalakpata kapititaunialiktitlugit, ukakatigilugit taaktiit ovaluniit munakhiit. Ihivgiulaaktut kapitilaagiaganik ovaluniit utakilutik.

Kapitauligumik...

Kanuk ikayulaaktaġa nutakatka?

Kilamiungilutit. Kilamiulaagunakhiyutit nutakatit kapiyaunialikata. Hamna naamaktuk. Kihimi anigutait kapitigutainit mikiyut ovalo kilamik inikhainaniaktut. Kilamiungitkuvit ovalo aliahukatigunik, nutakatit aliahuniaktutlu.

Tigumiaklugit. Ihivgiukhimayut nalvaakhimayait nutakat tiguyauhimayut kapitigaagamik kiavalaalaitut. Ivianginit maamakumi, nigipkalugit nutakatit kapititautinagit ovaluniit kapitititlugit ihumaaluguigiagani.

Pikatigilugit. Ikhigingitait, naalainaktait ukauhiit ovaluniit aktugutit ikayulaaktut ihumaaluguigiagani nutakatit.

Iniktaakat kapitigutait...

Kanuk nutagaga kanuginiaktut?

Amigaitut nutakat nakuutianiaktut aniaktailigiyit kapitigaagamik.

Nutakatit mihigilaitunakhiyut kapitigaagamik. Ovaluniit ningaunainaniaktut ovaluniit kiuhalutik ovaluniit hiniinaliklutik. Mikiyumik aniagutikaniagunakhiyut, aupayaaliklutik kapivia ovaluniit puvilutik kapiviani.

Hapkoa kanuk kanugitjutait tamamik aatjikutauyut ovalo naamaktut. Ilaa, ihuinaaniaktut malgunik ublunik. Tunilaaktatit nutakatit aniagutinik ikayugiagani anigutainik ovalo mikhitilugit aniagutainik. Ihivgiuklugit taaktiit ovaluniit munakhiit ovaluniit aniagutainik niuvikviit hunamik tunilaaktut nutkagutikhainik.

Kanuk nalungilaaktunga ukakatigilugit taaktiit ovaluniit munakhiit?

Foniklugit taaktiit ovaluniit aniakviit nutakatit pikalikata hapkonanik aniagutinik tuniyugaagamik aniaktailigiyit kapitigutainik:

- ukpatait unalikata avataanik 40°C ovaluniit 104°F
- anikhaalaigumik ovaluniit tupiligumik – hamna pivaktut ukpatait unaligaagata
- kianginalikata ovaluniit kiviinalikata avataanik 24nik ikaaninik
- puvilikata kapitigutainik – ovalo puvitjutait angililikata
- hiniinalikata ovaluniit kiukataguikata

Nalungitiaktatit nutakatit. Naluhiguvit hunavalunik aalanik kapitautakata, nakuutiaktuk ihivgiuktaugumik aniakvimi munakhiit ovaluniit taaktiit ovaluniit aniakvimi.

Alianagaaluk pipkaiganik nutakatit ikpinaktunik munagiyaukaligamik mikhaanut aniakpialaagutainit nutkaktiilaaktut.

7

Nani nalvaalaaktatka tuhagutifaanik?

Aatjikutaitut amigaitut angayukaat, apigiyumaniagunakhiyutit aniaktailigiyit kapitigutainik. Ukakatigilugit taaktiit ovaluniit munakhiit pikagiagani tuhagutikhainik piyumayatit nutakatit aniaktailigiyit kapitigutikhainik.

Pravinsiit ovalo nunakputit tunivaktut aniaktailigiyit kapitigutainik pilihimayuit tamaat Kanatami. Nalvaagumaguvit tuhagutifaagutikhainik aniaktailigiyit kapitigutikhainik, ihivgiuklugit nunaini foniit aniakviit ovaluniit kagitauyakut hanianiitut aniakviit.

**Hapkoa ilangit kagitauyakut
takulviit nalvaalaktut
tuhagutikhainik aniaktailigiyit
kapitigutainik:**

- Inuit Aniakviit Havakviit Kanatami
www.publichealth.gc.ca/immunization
- Kanatami Nutakakatiligiyit Katimayiit
www.caringforkids.cps.ca
- Kanatami Katimakatigiit Aniaktailigiyit Kapitigutait
Naluhuitiligiyit ovalo Tuhaktitiligiyit
www.immunize.ca

8

Kilamik katitihimayut ihivgiugutait nutakatit aniaktailigiyit kapitigutainik

Piyaangani nutakatit piniaktut aniaktailigiyit kapitigutainik kakugu:

- Titigaklutit kakugu takuniaktut.** Hivulimi aniaktailigiyit kapitigutikhait piiniaktut nutakatit inuuhaakata.
- Pihimalugit nutakatit aniaktailigiyit kapitigutait makpigaat.** Pihimayakhatit nutakatit aniaktailigiyit kapitigutait makpigaat, piniaktatit hivulimi kapitikata.
- Titigaklutit aipaanic takuniaktut.** Titigaklugit ubluit nutakatit aipaanic aniaktailigiyit kapitiniaktut anitinatit aniakvimit taaktiit ovaluniit aniakviit.
- Titigaklugit ublua tatkikhiutinut.** Hamna titigaklugit angilgaguvit puigungiyaangani.
- Tutkukhimalugit nutakatit aniaktailigiyit kapitigutait tamalaivimi.** Ililugit tamalaivimi nani nalvaahakvikhanik atugumaligunik.

Puigungilutik, aniaktailigiyit kapitigutait aniktilaitut munagiyaangani nutakatit aniaktailigiyiit.

www.publichealth.gc.ca/immunization

